

**VALSTYBINĖS MIŠKŲ TARNYBOS
PLANINIŲ IR NEPLANINIŲ PATIKRINIMŲ,
ATLIEKANT VALSTYBINĘ MIŠKŲ BŪKLĖS, NAUDOJIMO, ATKŪRIMO,
ĮVEISIMO IR APSAUGOS KONTROLĘ,
TAISYKLĖS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Reglamentuoja Valstybinės miškų tarnybos (toliau – VMT) planinių ir neplaninių patikrinimų, atliekant valstybinę miškų būklės, naudojimo, atkūrimo, įveisimo ir apsaugos kontrolę (toliau – Kontrolė), patikrinimų atlikimo tvarką ir trukmę, informacijos apie atliekamus patikrinimus pateikimo reikalavimus.
2. Kontrolė yra VMT atliekama funkcija visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje, skirta teikti metodinę pagalbą miško valdytojams ir (ar) naudotojams bei fiziniams ar juridiniams asmenims arba kitoms organizacijoms, juridinio asmens ar kitos organizacijos filialams, Lietuvos Respublikos teritorijoje vykdančioms teisės aktų reglamentuojamą veiklą (toliau – ūkio subjektai), kontroliuoti, kaip jie laikosi įstatymuose ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose miškų tvarkymą, naudojimą, atkūrimą, įveisimą ir apsaugą, nustatytų reikalavimų, kontroliuoti, ar tinkamai tuos reikalavimus vykdo, ir įgyvendinti kitas priemones, užtikrinančias tinkamą Lietuvos Respublikos miškų įstatymo įgyvendinimo priežiūrą bei kitų teisės aktų reikalavimų laikymąsi ir mažinančias galimų pažeidimų skaičių.
3. Sąvokos šiose Taisyklėse suprantamos taip, kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme (Žin., 1999, Nr. 60-1945; 2006, Nr. 77-2975), Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. 96-1872; 2011, Nr. 163-7744) ir Miško kirtimų taisyklėse (Žin. 2010, Nr. 14-676) ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose miškų tvarkymą, naudojimą, atkūrimą, įveisimą ir apsaugą.
4. Kontrolė vykdoma atliekant miško savininkų ir naudotojų veiklos stebėseną ir vertinimą bei atliekant veiklos patikrinimus.
5. Kontrolės užduotis (tikslas) gali būti:
 - 5.1. miško naudojimas: pagrindiniai, ugdymo, sanitariniai, specialieji kirtimai, biržių atrėžimas ir kt.;
 - 5.2. miško dauginamosios medžiagos ruošą, auginimas ir panaudojimas;
 - 5.3. miško atkūrimas ir įveisimas, želdinių ir žėlinių priežiūra;
 - 5.4. miško sanitarinė būklė;
 - 5.5. miško apsauga;
 - 5.6. kiti miškų būklės, naudojimo, atkūrimo, įveisimo ir apsaugos darbai;
 - 5.7. medienos apskaita ir sanitarinių taisyklių laikymąsis lentpjūvėse.
6. Ūkio subjektų veiklos stebėseną atliekama siekiant nustatyti veiklą, kuri gali prieštarauti teisės aktų reikalavimams. Veiklos stebėseną vykdoma vertinant informaciją ar duomenis, kuriais disponuoja VMT apie ūkio subjektų padarytus teisės aktų pažeidimus, iš kitų kompetentingų viešojo administravimo subjektų ar VMT skyrių gautą informaciją apie teisės aktų, reglamentuojančių ūkio subjektų veiklą, pažeidimus. Stebėsenos rezultatai naudojami atrenkant ūkio subjektus planiniam patikrinimui pagal šių Taisyklių 16 punktą ar neplaniniam patikrinimui pagal šių Taisyklių 28 punktą.

7. Patikrinimai yra planiniai ir neplaniniai. Planiniai patikrinimai atliekami pagal patikrinimų planą, patvirtintą šių Taisyklių 19 punkte nustatyta tvarka, neplaniniai – pagal sprendimą, priimtą šių Taisyklių 34, 35 punktuose nustatyta tvarka.
8. Patikrinimai planuojami ir atliekami vadovaujantis Lietuvos Respublikos miškų įstatymu, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu, kitais teisės aktais, reglamentuojančiais miškų tvarkymą, naudojimą, atkūrimą, įveisimą ir apsaugą bei šiomis Taisyklėmis. Patikrinimo metu, išskyrus atvejus, kai yra teikiama metodinė pagalba, neaiškinami teisės aktai, kuriais reglamentuojama ūkio subjektų veikla.
9. Patikrinimus pagal kompetenciją atlieka VMT valstybiniai miškų pareigūnai.
10. VMT pareigūnas negali atlikti ūkio subjekto veiklos patikrinimo, jeigu jis turi asmeninį suinteresuotumą:
 - 10.1. yra tikrinamo ūkio subjekto ar jo vadovo artimas giminaitis (kaip tai apibrėžta Civiliniame kodekse), svainis ar sugyventinis, įstatymų nustatyta tvarka įregistravęs partnerystę;
 - 10.2. yra buvęs tikrinamo ūkio subjekto darbuotojas ir nuo darbo santykių pasibaigimo yra praėję mažiau kaip vieneri metai;
 - 10.3. yra veikiamas kitų aplinkybių, galinčių turėti įtakos patikrinimo objektyvumui.
11. Jeigu paaiškėja šių Taisyklių 10 punkte nurodytos aplinkybės, pareigūnas privalo nedelsdamas raštu informuoti VMT direktorių ar direktoriaus pavaduotoją, kurio kompetencijai priskirtas kontrolės funkcijų koordinavimas. Sprendimą dėl pareigūno nušalinimo priima VMT direktorius ar direktoriaus pavaduotojas, kurio kompetencijai priskirtas kontrolės funkcijų koordinavimas.

II. METODINĖS PAGALBOS TEIKIMAS

12. Metodinė pagalba ūkio subjektams gali būti teikiama tik atliekant planinį patikrinimą, apie tai pažymėjus planuojamų kalendoriniais metais patikrinti ūkio subjektų sąrašė, siekiant, kad jų vykdoma veikla atitiktų teisės aktų reikalavimus, ir mažinant galimų pažeidimų skaičių.
13. Planinis patikrinimas, teikiant metodinę pagalbą, atliekamas kaip nustatyta patikrinimus reglamentuojančiuose teisės aktuose, ir kartu vykdomas teisės aktų, reglamentuojančių miškų urėdijos veiklos vykdymą, aiškinimas. Tikrinimo metu taip pat gali būti teikiama pasiūlymų, kaip gali būti vykdoma veikla, kad būtų užtikrintas teisės aktų reikalavimų laikymasis ir nedaroma teisės aktų pažeidimų. Patikrinimas, teikiant metodinę pagalbą, negali būti prilyginamas rašytinei konsultacijai.
14. Atlikus planinį patikrinimą, kai teikiama metodinė pagalba, apsiribojama informacijos iš ūkio subjekto gavimu, kad jis ėmėsi priemonių teisės aktų pažeidimams pašalinti ar pradėjo laikytis teisės aktų nuostatų. Ūkio subjektui neinformavus apie tai, kokių priemonių buvo imtasi, kad teisės aktų pažeidimai būtų pašalinti, neplaninis patikrinimas gali būti neatliekamas, tačiau ūkio subjektas įtraukiamos į kitų metų planinių patikrinimų sąrašą.

III. PLANINIAI PATIKRINIMAI

15. Planinių patikrinimų tikslas – informacijos apie ūkio subjektą vertinimas ir metodinės pagalbos teikimas, taip pat atskirų veiklos sričių ar atliktų darbų (teminis) patikrinimas.
16. Miškų kontrolės skyrius iki einamųjų metų gruodžio 31 d. parengia VMT patikrinimų planą ateinantiems kalendoriniams metams, atsižvelgiant į:
 - 16.1. ūkio subjektų atrankos kriterijus, nurodytus šių Taisyklių 22 punkte;
 - 16.2. VMT nustatytus ūkio subjektų priežiūros veiklos prioritetus;

- 16.3. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme įtvirtintus minimalios ir proporcingos priežiūros naštos bei nediskriminavimo principus;
- 16.4. VMT turimus žmogiškuosius ir materialinius išteklius kontrolei vykdyti.
17. Patikrinimų plane nurodoma:
- 17.1. patikrinimų plano patvirtinimo data;
 - 17.2. tikrinamo ūkio subjekto pavadinimas, adresas;
 - 17.3. numatytas patikrinimo terminas ketvirčio tikslumu;
 - 17.4. numatyta patikrinimo trukmė darbo dienomis;
 - 17.5. patikrinimo tikslas ir pobūdis;
 - 17.6. už patikrinimo atlikimą atsakingo pareigūno vardas ir pavardė;
 - 17.7. kiti kontrolę atliekantys subjektai (jei atliekamas bendras patikrinimas).
18. Parengtas Patikrinimų planas teikiamas derinti Aplinkos priežiūros grupės, sudarytos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 511 „Dėl institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo“ (Žin., 2010, 53-2613), institucijų vadovams, užtikrinant veiksmų koordinavimą, institucinių pajėgumų racionalų naudojimą bei naštos verslui mažinimą.
19. Su Aplinkos priežiūros grupės vadovais suderintas Patikrinimų planas tvirtinamas VMT direktoriaus arba direktoriaus pavaduotojo, kurio kompetencijai priskirtas kontrolės funkcijų koordinavimas, sprendimu. Patikrinimų planas gali būti pakeistas VMT direktoriaus arba direktoriaus pavaduotojo, kurio kompetencijai priskirtas kontrolės funkcijų koordinavimas, motyvuotu sprendimu.
20. Patvirtintas ar pakeistas Patikrinimų planas per 3 darbo dienas paskelbiamas VMT interneto svetainėje.
- ~~21.~~
22. Tikrintinų ūkio subjektų atrankos kriterijai:
- 22.1. per einamuosius kalendorinius metus yra nustatyta teisės aktų, reglamentuojančių aplinkos apsaugą, miškų naudojimą, atkūrimą ir apsaugą, pažeidimų, eiliškumą nustatant pagal didžiausią pažeidimų skaičių;
 - 22.2. jeigu Lietuvos Respublikos įstatymai, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimai, Europos Sąjungos teisės aktai numato konkretų tam tikros veiklos patikrinimų dažnumą;
 - 22.3. atlikus planinį patikrinimą, kai teikiama metodinė pagalba, ir ūkio subjektui neinformavus apie tai, kokių priemonių buvo imtasi, kad teisės aktų pažeidimai būtų pašalinti.
 - 22.4. jeigu nuo paskutinio planinio patikrinimo praėjo daugiau negu 5 metai, eiliškumą nustatant pagal didžiausią nuo paskutinio planinio patikrinimo praėjusių metų skaičių;
 - 22.5. jei yra patvirtintas naujas miškotvarkos projektas;
 - 22.6. turint informacijos ar kilus pagrįstų įtarimų dėl ūkio subjekto veikos, kuri gali prieštarauti teisės aktams ar neatitikti teisės aktų reikalavimų.
23. Patikrinimo atlikimo tvarka:
- 23.1. ūkio subjekto informavimas;
 - 23.2. informacijos rinkimas bei analizė, tikrinimo apimčių nustatymas bei plotų, objektų parinkimas;
 - 23.3. atrinktų objektų tikrinimas vietoje;
 - 23.4. patikrinimo pažymos surašymas, rezultatų analizė, išvadų ir pasiūlymų parengimas.
24. Informacijos kameraliniams darbams atlikti rinkimui naudojami VMT turimi bei iš ūkio subjekto duomenų bazių gauti duomenys (nauja ir praeito vykmečio miškų inventorizacijos medžiaga, ortofoto planai, ataskaitos, Miško skaitos, skaitmeninio taksoraščio, miško želdinių bei žėlinių apskaitos bei kitos naudojamos programos).

IV. NEPLANINIAI PATIKRINIMAI

25. Neplaninių patikrinimų užduotis (tikslas) nustatomas vadovaujantis šių Taisyklių 5 punktu.
26. Neplaniniam patikrinimui ūkio subjektai atrenkami vadovaujantis šių Taisyklių 28 punkte išdėstytais kriterijais.
27. Neplaniniai patikrinimai atliekami VMT direktoriaus arba jo įgalioto asmens rašytiniu pavedimu (1 priedas), kuriame turi būti nurodytas terminas, tikslas ir preliminarus dokumentų, kuriuos turės pateikti ūkio subjektas patikrinimo metu, sąrašas. Pavedimai registruojami Pavedimų atlikti patikrinimą žurnale (2 priedas).
28. Ūkio subjekto neplaninis patikrinimas gali būti atliekamas:
 - 28.1. gavus kito kompetentingo viešojo administravimo subjekto rašytinį motyvuotą prašymą ar pavedimą atlikti ūkio subjekto veiklos patikrinimą ar kitos valstybės kompetentingos institucijos prašymą;
 - 28.2. turint informacijos ar kilus pagrįstų įtarimų dėl ūkio subjekto veikos, kuri gali prieštarauti teisės aktams ar neatitikti teisės aktų reikalavimų;
 - 28.3. siekiant užtikrinti, kad buvo pašalinti ūkio subjekto veiklos ankstesnio patikrinimo metu nustatyti teisės aktų pažeidimai ir įgyvendinti priimti sprendimai;
 - 28.4. jeigu neplaninio patikrinimo atlikimo pagrindą nustato įstatymas ar Vyriausybės priimtas teisės aktas;
 - 28.5. nustačius, kad žiniasklaidos priemonėse yra pateikta informacija apie galimą ūkio subjektų teisės aktų reikalavimų nuostatų pažeidimą (-us);
 - 28.6. kai yra motyvuotas VMT pareigūno sprendimas dėl anoniminio skundo tyrimo.
29. Ūkio subjektas gali skusti sprendimą atlikti neplaninį patikrinimą Viešojo administravimo įstatymo, Administracinių bylų teisenos įstatymo ir kitų įstatymų nustatyta tvarka. Sprendimo atlikti neplaninį patikrinimą apskundimas nesustabdo patikrinimo atlikimo.

V. PATIKRINIMŲ ATLIKIMO TVARKA

30. Ne vėliau kaip prieš 10 darbo dienų iki planinio patikrinimo pradžios VMT struktūrinis padalinys, kuris atliks planuojamą patikrinimą, privalo registruotu arba neregistruotu laišku, faksu arba elektroniniu paštu informuoti ūkio subjektą apie numatomą vykdyti patikrinimą, nurodyti atliekamo patikrinimo pagrindą, terminą, užduotis (tikslus) ir preliminarų sąrašą dokumentų, kuriuos reikės pateikti patikrinimo metu.
31. Ne vėliau kaip prieš 2 darbo dienas iki neplaninio patikrinimo pradžios VMT struktūrinis padalinys, kuris atliks planuojamą patikrinimą, gali registruotu arba neregistruotu laišku, faksu arba elektroniniu paštu informuoti ūkio subjektą apie numatomą vykdyti patikrinimą, nurodyti atliekamo patikrinimo pagrindą, terminą, dalyką ir preliminarų dokumentų, kuriuos reikės pateikti patikrinimo metu, sąrašą.
32. Ne vėliau kaip 2 darbo dienas iki bendro planinio patikrinimo pradžios, jį planuojantys atlikti pareigūnai privalo suderinti su patikrinime dalyvaujančių kitų institucijų pareigūnais bendro patikrinimo metu numatomus veiksmus ir tikrintinas konkrečias ūkio subjekto veiklos sritis, įrenginius, dokumentus ir pan.
33. Pareigūnai, tikrinantys ūkio subjektą, privalo:
 - 33.1. prisistatyti ūkio subjekto vadovui ar atsakingam asmeniui; turėti ir pateikti pavedimą tikrinti bei parodyti valstybinio miškų pareigūno pažymėjimą; jeigu patikrinime dalyvauja kitų institucijų pareigūnai, juos pristatyti;
 - 33.2. ūkio subjekto vadovui ar atsakingam asmeniui paaiškinti tikrinimo tikslus, tikrinimo eigą ir trukmę;

- 33.3. ūkio subjekto vadovui ar atsakingam asmeniui paprašius ir pateikus atliekamų patikrinimų registracijos žurnalą, užpildyti atitinkamas žurnalo skiltis, į jas įrašant institucijos pavadinimą, savo vardą ir pavardę, pareigas, patikrinimo užduotį (tikslus), datą, trumpą patikrinimo išvadą, ir pasirašyti.
34. Patikrinimo ilgiausia trukmė – 10 darbo dienų nuo patikrinimo pradžios, kai VMT pareigūnas prisistato tikrinamo ūkio subjekto atstovui. VMT direktoriaus arba ar jo įgalioto asmens motyvuotu sprendimu planinio patikrinimo trukmė gali būti pratęsta, bet ne daugiau kaip iki 20 darbo dienų.
35. Patikrinimo rezultatai surašomi laisvos formos patikrinimo pažymoje, kuri pateikiama VMT Miškų kontrolės skyriui ir ūkio subjektui. Patikrinimų žinialapiai saugojami VMT Miškų kontrolės skyriuje kartu su pažyma, jų kopijos pateikiamos ūkio subjektui.
36. Patikrinimo pažyma turi būti surašyta, įregistruota ir įteikta ūkio subjektui per 10 darbo dienų nuo patikrinimo pabaigos; jeigu patikrinimo metu nepateikiami reikalingi dokumentai ar informacija, arba išaiškėja papildomos aplinkybės, pažymos išdavimo laikotarpis skaičiuojamas nuo tos dienos, kai gaunami visi reikiami dokumentai ar informacija arba baigiamos tirti papildomos aplinkybės.
37. Patikrinimo pažymoje pateikiamos išvados ir pasiūlymai:
- 37.1. išvadose apibendrinami tikrinimo rezultatai;
 - 37.2. įvertinama ūkio subjekto veikla miškų būklės, naudojimo, atkūrimo ir apsaugos srityse;
 - 37.3. jei patikrinimo metu nustatomi pažeidimai, nurodomos jų priežastys bei pasiūlymai jiems pašalinti; jei reikia, ūkio subjekto vadovams ir (ar) steigėjams rekomenduojama kaltus asmenis patraukti drausminėn atsakomybėn;
 - 37.4. ūkio subjektui nurodomas terminas pateikti VMT Miškų kontrolės skyriui ir kitoms įstaigoms ar organizacijoms (jei reikia), informaciją apie priimtas priemones nustatytiems trūkumams pašalinti.
38. VMT pareigūnai, atsižvelgę į patikrinimo rezultatus ar nustatę teisės aktų pažeidimus, taiko poveikio priemones įstatymų ir jų įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.
39. Planinio patikrinimo, kai teikiama metodinė pagalba, metu surašoma patikrinimo pažyma ir nustatomi pažeidimų pašalinimo terminai, tačiau Administracinių teisės pažeidimų protokolas surašomas ir teisinio poveikio priemonės taikomos tik išimtiniais atvejais, iš anksto įvertinus, ar teisės aktų reikalavimų laikymasis negali būti užtikrintas kitais būdais, ir tik tuomet, kai jos yra būtinos ir neišvengiamos, siekiant užkirsti kelią žalos visuomenei, kitų asmenų interesams ar žalos aplinkai atsiradimui ir atvejus, kai poveikio priemonių netaikymas keltų pavojų žmonių gyvybei ar prieštarautų Europos Sąjungos teisės aktuose ar tarptautinėse sutartyse įteisintoms poveikio priemonių taikymo nuostatom.
40. VMT struktūriniai padaliniai Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka, jiems suteiktiems įgaliojimams įgyvendinti, su kitais priežiūrą atliekančiais subjektais tarpusavyje keičiasi būtiniais dokumentais ir kita informacija, kuriuos jiems yra pateikę ūkio subjektai.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

41. Informacija apie atliekamą patikrinimą visuomenės informavimo priemonėms, kitiems su patikrinimu nesusijusiems asmenims neteikiama tol, kol patikrinimas nėra baigtas, išskyrus atvejus, kai VMT pareigūnai gali teikti informaciją apie atliekamo patikrinimo faktą, kai tai daroma ne VMT iniciatyva.
42. Pasibaigus kalendoriniams metams, VMT Miškų kontrolės skyrius parengia VMT vykdytos veiklos metinę ataskaitą, kurioje pateikia Viešojo administravimo įstatymo 36⁷ straipsnio 2 dalyje nurodytą informaciją.

43. VMT pareigūnai, nelaukdami ataskaitinio laikotarpio pabaigos, teikia VMT direktoriui arba direktoriaus pavaduotojui, kurio kompetencijai priskirtas kontrolės funkcijų koordinavimas, informaciją susijusią su ūkio subjekto veiklos kontrole, kai kyla abejonų dėl teisės aktų reikalavimų vykdymo.
 44. Ūkio subjektai teikia pareigūnams dokumentus, kuriuos privaloma rengti vadovaujantis teisės aktų reikalavimais, taip pat kitą informaciją turima forma. Negalima reikalauti pateikti konkrečios prašomos formos duomenų ar dokumentų, jeigu jų sukūrimas būtų susijęs su neproporcingai didelėmis darbo ir laiko sąnaudomis.
 45. Ūkio subjektas turi teisę neteikti dokumentų, jeigu tuos pačius dokumentus yra pateikusi nors vienam priežiūrą atliekančiam subjektui. Atsisakydamas teikti dokumentus, ūkio subjektas turi raštu nurodyti, kokiam priežiūrą atliekančiam subjektui šie dokumentai yra pateikti.
 46. Pareigūnai už savo veiksmus ar neveikimą, pažeidę šių Taisyklių reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.
-